Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 204118

Cena pojedyńczego egzemplarza 10 groszy.

DRWĘCA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży", „Dodatek powieściowy" i „Nasz Przyjaciel"

„Drwęca" wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,— zł z doręczeniem 1,20 zł miesięcznie. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.
Adres telegr.: „Drwęca" Nowemiasto-Pomorze

Druk i wydawnictwo: „Drwęca" Sp. wo. p. w Nowemmieście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-łamowej 10 gr, na stronie 3-łamowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. – Ogłoszenia zagr. 100% więcej.
Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Redaktor odpow.: W. Stawicki w Nowemmieście.

Nr 149 Nowemiasto-Pomorze, Sobota dnia 19 grudnia 1925. Rok V

Uposażenie urzędników ma ulec zredukowaniu.

Za popełnione oszustwa i nadużycia w rozmaitych dziedzinach administracyjnych mają cierpieć urzędnicy. Jeżeli już redukować — to wszystkim. Niech też sejm i senat uchwali redukcję swych djet.

Jak podajemy na innem miejscu do sejmu wziesiono projekt ustawy o zmniejszeniu poborów urzędnikom. Powodem tego jest ciężki stan finansowo-gospodarczy naszego państwa. Państwo poprostu ma tyle ciężarów, że ich znieść nie może. Chce przeto sobie w tem ulżyć i szuka sposobów, gdzieby coś okroić i zaoszczędzić. Jednym z tych środków ma być redukcja uposażeń urzędniczych. Już poprzednio uchwalono redukcję wojska. Nasze położenie finansowe dlatego tak trudne, że była kiepska gospodarka, że były wprost horendalne nadużycia i oszustwa. I za to teraz zostaliśmy zmuszeni osłabić naszą siłę obronną kraju, i za to teraz urzędnicy mają ponieść ofiary ze swych poborów i zostać skazani poniekąd na głodówkę. Bo przecież każdy obeznany ze sprawami poborów urzędniczych, zdaje sobie sprawę z tego, że one już dotychczas były niedostateczne i zmuszały urzędników do ograniczeń swych potrzeb życiowych do najniezbędniejszych rzeczy, a jeżeli ponadto jeszcze zostaną zmniejszone, to już prawie przekroczą granicę minimalną. Zdajemy sobie sprawę z tego, że sejm nie z lekkiem sercem zdecyduje się na ową redukcję. Jeżeli to uczyni, to zmuszony srogą koniecznością ze względu na to, że dzisiaj już prawie innej drogi wyjścia nie ma. Ale jestto bądź co bądź krok bardzo ryzykowny i dla państwa nie bez niebezpieczeństwa. Wniesie on bowiem w rzesze urzędnicze ferment niezadowolenia — który jest czynnikiem w państwie niepożądanym. Urzędnik winien poświęcać chętnie, ba z zapałem pracę i siły służbie państwowej. Zniechęcony borykaniem się z niedostatkiem i biedą z zapałem pracować nie będzie. Ponadto do źle opłacanych stanowisk urzędniczych nie będą się garnąć jednostki dzielne. — Kiepskie położenie materjalne odstraszająco na nich działać będzie w tym względzie. Mając wybitniejsze zdolności uświadomią sobie, że na innem polu działania stworzą sobie lepsze warunki egzystencji. Na urzędy reflektowane będą jednostki mniej dzielne, mniej zaradne, nie mogące sobie inaczej poradzić, jak choć na kiepsko płatnem stanowisku, ale zawsze dającem pewną możliwość bytowania, albo raczej wegetowania. Ten stan rzeczy fatalnie odbić się będzie musiał na całym aparacie machiny państwowej. Nie na tem jednak koniec. Źle płatny urzędnik to najpodatniejszy materjał na korupcję. Znana rzecz, że największa korupcja wytwarza się wśród urzędników źle opłacanych. Dowodów dostarcza nam dawniejsza Rosja i niektóre państwa bałkańskie. Urzędnik nie mogący sprostać wymogom życiowym za pomocą swej pensji szukać będzie pobocznych, a często nieuczciwych zarobków, czy to zapomocą łapówek, przekupstwa, czy to przez rozmaite nadużycia i malwersacje. Dlatego też obecne poczynania rządu naszego napawają nas wielką obawą o sprawność i przyszłość naszej machiny państwowej.

Zdaje nam się, że jeżeliśmy już raz weszli na tę śliską drogę redukcji poborów, to już niechby dobry przykład szedł z góry, zawsze to łatwiej znieść niedostatek, gdy się widzi, że on jest wspólnym udziałem, a nie ciąży tylko na barkach pewnej warstwy. Redukcję poborów uchwali sejm. Co tenże uchwali, stanie się prawem i każdy się tej konieczności poddać będzie zmuszony. **Bardzo ciekawi jesteśmy, czy ten sejm, który będzie głosował za okrojeniem poborów urzędniczych pomyśli i o sobie.** Urzędnicy muszą przyjąć te pobory, jakie im zostaną uchwalone i narzucone, ale sejm i senat sam sobie uchwala pobory czyli djety. A wiemy, że one zbyt skąpe nie są.

Bardzo, a bardzo jesteśmy ciekawi, jak sobie nasi posłowie sejmowi i senaccy postąpią. Czy oni staną na tem stanowisku, że ofiary mają ponosić inni, a nie oni, czy też dadzą krajowi ten budujący przykład przodowania w akcji poświęcenia się dla dobra kraju i swoje djety też odpowiednio do poborów urzędniczych zredukują. Jeżeli to uczynią, to ich powaga w oczach społeczeństwa się wzmoże, tymbardziej, że to będzie z ich strony akt dobrej woli zrzeczenia się części swych dochodów na rzecz państwa, a i urzędnikom mającym taki przykład dobrowolnej ofiary łatwiej przyjdzie przebolić własną stratę. Jeżeli sejm i senat tego nie uczyni, to będziemy mieli jeden dowód więcej na to u nas powszechne zjawisko, że każdy umie prawić o poświęceniu i konieczności ofiar dla dobra Ojczyzny, ale tylko w tem znaczeniu, że te ofiary ponieść mają inni, tylko nie on sam.

A jeżeli kto, to właśnie wybrańcy narodu powinni dać ze siebie najdoskonalszy przykład bezinteresownej miłości Ojczyzny. **Żywimy przeto tę błogą nadzieję, że sejm i senat skoro uchwali redukcję poborów urzędniczych, zaraz na następnem posiedzeniu stawi wniosek o redukcję własnych djet.** A i tam można znaczne sumy zaoszczędzić dla państwa zważywszy, że posłów w sejmie jest 444, a w senacie 144. A więc czekamy na dobry przykład z góry.

Sejm zabiera się naprawdę do intensywnej pracy nad sanacją finansowo-gospodarczą.

Wniesienie trzech ustaw sanacyjnych do sejmu: 1. O płaceniu przez rolników podatków bezpośrednich i opłat skarbowych w naturze t. j. ziemiopłodami. 2. Przeciwko drożyźnie. 3. O zmniejszeniu uposażeń urzędniczych. Jak nam donoszą, tydzień przedświąteczny w sejmie będzie nader pracowity, a również i w rządzie. Rząd podjął szereg prac doniosłego znaczenia dla naprawy finansów.

Sejm obradować będzie w tym tygodniu we czwartek i w sobotę. Gdyby do tego czasu Izba swych prac nie wykończyła, wtedy prace sejmowe przeciągnęłyby się na tydzień następny. We wtorek obradować będzie senat nad przyjętemi już przez sejm ustawami.

Ustawy sanacyjne.

Jak zaznaczyliśmy, rząd wniósł wczoraj do sejmu trzy ustawy. Odnoszą się one do:

1. płacenia przez rolników podatków bezpośrednich i opłat skarbowych w naturze ziemiopłodami,

2. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku (przeciwko drożyźnie),

3. o zmianach niektórych przepisów o wymiarze uposażeń i zaopatrzeń emerytalnych.

Opłaty podatków ziemiopłodami.:

Pierwsza ustawa:

Przedłożenie rządowe przewiduje, iż od rolników, zalegających z uiszczeniem należnych podatków bezpośrednich i opłat skarbowych minister skarbu może pobrać należność w naturze ziemiopłodami, o ile rolnik nie uiści do dni 14 od terminu płatności zaległości gotówką.

Ceny ziemiopłodów ustali minister skarbu wspólnie z ministrem rolnictwa i ministrem przem. i handlu. Na zapłacenie należności bieżących ziemiopłody będą przyjmowane według cen miejscowych rynkowych.

Ziemiopłody będą przyjmować upoważnione do tego organa rządowe, instytucje lub organizacje. Płatnik musi ich w oznaczonym terminie dostarczać na własny rachunek do najbliższej stacji załadowczej.

Naruszający postanowienia tej ustawy będzie podlegał karze 3000 zł.

Przeciw drożyźnie.

Druga ustawa:

Odesłany wczoraj do komisji walki z drożyzną projekt ustawy o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku, przedstawiony przez ministra spraw wewnętrznych opiewa w najważniejszych ustępach następująco:

„Celem zaopatrzenia rynku wewnętrznego w przedmioty powszedniego użytku tudzież zapobiegania i przeciwdziałania zwyżce cen na te przedmioty, upoważnia się Radę Ministrów, aby regulowała:

a) wywóz zbóż chlebowych w razie stwierdzenia ich braku;

b) przemiał zbóż chlebowych i wypiek;

c) ceny przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów, jakoteż odzieży i obuwia na zasadzie kosztów produkcji i gospodarczo usprawiedliwionych kosztów wymiany;

d) obrót handlowy przedmiotami powszedniego użytku wyżej wyszczególnionemi.

Opłaty za korzystanie z komunalnych urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw, dostarczających ludności przedmiotów, względnie świadczeń powszedniego użytku, wymagają zatwierdzenia właściwej władzy nadzorczej.

Winni przekroczenia rozporządzeń, wydanych na podstawie niniejszej ustawy, ulegną karze aresztu do 6 tygodni i grzywny do 10 000 zł lub jednej z tych kar.

Rozporządzenia, wydane na podstawie niniejszej ustawy, obowiązują, o ile nie są wydane na czas krótszy, do 31 grudnia 1926 r. Rada Ministrów może przedłużyć ich moc obowiązującą do 31 grudnia 1927 r.

Redukcja uposażeń.

Trzecia ustawa:

Przedłużenie to odnosi się do środków zapewnienia równowagi budżetowej. Składa się ona z czterech części.

I-a odnosi się do zmian w uposażeniach,

II-a do zmian w zaopatrzeniu inwalidów,

III-a do zmian w postanowieniach o utrzymaniu szkół,

IV-a do zmian w uregulowaniu finansów komunalnych, wreszcie

V-a do zmian w administracji kas chorych i funduszu bezrobocia.

Projekt ustawy przewiduje zmiany w uposażeniach, pobieranych przez funkcjonarjuszy państwowych, wojskowych, sądowych oraz emerytów, ze skarbu państwa, na okres pierwszych trzech miesięcy 1926 r. Podstawą przy obliczeniach będą pobory, otrzymane dnia 1 grudnia br.

Zmniejszeniu ulegną pobory: zaopatrzenia emerytalne tudzież zaopatrzenia wdów i sierot;

pobory funkcjonarjuszy państwowych i wojskowych w stosunku następującym:

dla kategorji XIV i XIII oraz XII (o $4^1/_2$ proc.),

dla kategorji XI, X IX o 5 proc.,

dla kategorji od VIII do I-ej o 6 proc.

Tej samej zniżce ulegną pobory sędziów i prokuratorów.

Dodatkowe mnożne wynagrodzenia obniża się o 50%.

Projekt przewiduje wzmożenia pracy nauczycielskiej. I tak maksymalna ilość godzin dla nauczycielstwa szkół średnich zostaje podwyższona na 21, 23, 27 godzin tygodniowo, zamiast dotychczasowych 18, 20, 24; dla nauczycielstwa seminarjów i szkół zawodowych liczba godzin ma być podwyższona z 15, 18, 20 do 24 na 20, 21, 23 i 27 godzin tygodniowo. Dalej przedłożenie uchyla niektóre artykuły ustawy uposażeniowej, odnoszące się do wynagrodzeń dodatkowych i ustala nowe wynagrodzenie, niższe niż dotychczasowe, za godziny nadliczbowe. Podobna zniżka obejmie także pobory kierowników szkół powszechnych.

Zmiany w uposażeniu rodzin po poległych i w zaopatrzeniu inwalidów wojennych polegają natem, iż prawo pobierania renty ustaje wtedy, jeżeli inwalida osiąga z jakiegokolwiek źródła dochód, trzykrotnie przewyższający rentę. Wdowy nie mogą pobierać rent w wysokości przekraczającej w danej miejscowości zarobek miesięczny pracownika w danym zawodzie.

Część trzecia ustawy odnosi się do postanowień o utrzymaniu szkół. Uchyla ona postanowienia o stypendjach państwowych i innych formach pomocy dla młodzieży akademickiej. Ogranicza postanowienia o budowie i zakładaniu szkół, naco będą wydawane zasiłki i pożyczki gminom na warunkach, określonych rozporządzeniem ministra oświaty i skarbu.

Czwarta część stanowi o funduszach komunalnych. Udział samorządów miejskich i powiatowych w wpływach z państwowego podatku dochodowego będzie określony na 15 proc., dla Warszawy zaś na 20 proc. Zniżka jest dość znaczna, ale wzamian samorządy będą zwolnione od opłat na utrzymanie policji.

Piąta część ustawy przedłuża termin organizacji kas chorych do końca roku 1926 i wprowadza pewne oszczędności w administracji funduszem bezrobocia.

Nareszcie zabrano się do Lindego.

Hipoteczne zabezpieczenie kaucji na majątku Lindego.

Warszawa, 15. 12. Kaucja, której wymaga sędzia śledczy za aresztowanego b. prezesa P. K. O. p. Lindego, nie została jeszcze złożona. Dopiero we czwartek ma być złożona w formie hipotecznego zabezpieczenia na majątku p. Lindego, w wysokości pół miljona zł.

P. Linde pozostaje w areszcie domowym. Posterunek policyjny pełni dyżur. Początkowo do Lindego niedopuszczano nikogo. Dopiero wczoraj, koło południa sędzia śledczy pozwolił na komunikowanie się z nim rodzinie.

Wyżej wspomniana kaucja ma być zabezpieczona hipotecznie na sanatorjum im. dra Dłuskiego w Zakopanem, którego wartość przedstawia około 300.000 dolarów.

Przed dymisją prezesa Banku Polskiego St. Karpińskiego.

Warszawa, 16. 12. W kołach politycznych sądzą, że dymija prezesa Banku Polskiego St. Karpińskiego jest kwestją najbliższych dni. Formalnie p. Karpiński mianowany jest przez Prezydenta Rzplitej na 5 lat i jest nieusuwalny. Jednak wobec aktów na posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej prawdopodobnie p. Karpiński sam zgłosił się do dymisji. Na stanowisko p. Karpińskiego wymieniają: sen. Szarskiego, dr. Steczkowskiego, obecnego prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego i posła Michalskiego byłego ministra skarbu

Sprawy wojskowe.

Jen. Sosnkowski przyjął szefostwo sztabu jeneralnego.

Warszawa, 15. 12. Według dziennikarskich informacyj, gen. Sosnkowski miał ostatecznie przyjąć szefostwo sztabu, a sprawa jego nominacji ma być w tych dniach załatwiona. Równocześnie dowiadujemy się, iż dowódcą O. K. Warszawa ma być mianowany gen. Osiński.

Pożegnanie gen. Hallera.

Warszawa, 16. 12. Szef Sztabu Generalnego gen. St. Haller pożegnał się wczoraj oficjalnie z oficerami Sztabu Generalnego i podległemi bezpośrednio instytucjami wojskowemi. Udaje się on na urlop, potem wróci na dawne swoje stanowisko inspektora armji nr. 5. we Lwowie.

Celem zmniejszenia wydatków państwowych zwolnienie oficerów ewidencyjnych przy pow. komendach poborowych.

Warszawa, 16. 12. Ministerstwo spraw wojskowych wydało ze względów oszczędnościowych rozkaz kasujący oficerów ewidencyjnych przy powiatowych komendach poborowych. Równocześnie minister spraw wewnętrznych polecił wojewodom, ażeby pobór prowadzony był przez starościńskie władze administracyjne w ramach dotychczasowych środków ministerjalnych.

Zwolnienie połowy żołnierzy rocznika 1903.

Warszawa, 16. 12. Ze względów oszczędnościowych nastąpi w najbliższym czasie zwolnienie połowy żołnierzy rocznika 1903 oraz starszych roczników. Zwolnieni nie zostają przeznaczeni do rezerwy, ale na stały urlop. W razie potrzeby jednakże mogą być powołani z powrotem po czynnej służby celem ukończenia tejże.

Urlopy dla oficerów.

Warszawa, 16. 12. Ministerstwo spraw wojskowych wydało rozkaz o urlopowaniu oficerów w czasie świąt, które trwać będą po 5 dni w dwóch turach. Od 22 do 27 br. i od 29 do 3 stycznia 26 r. włącznie. W liczbie tej jest także dany czas podróży. W tej samej rozciągłości otrzymują urlop urzędnicy cywilni, zajęci w biurach wojskowych.

Wielkie przemówienie Ojca świętego.

Rzym, 15. 12. Przemówienie Ojca św. na wczorajszym tajnym konsystorzu zwróciło uwagę wszystkich zwłaszcza tą część, gdzie papież ubolewał nad pożałowania godnym zamachem na Mussoliniego i wyraził swoją radość z powodu jego ocalenia. Wielkie zainteresowanie wzbudziła również ta część przemówienia, w której papież złożył hołd władzom włoskim, które zdołały utrzymać wspaniały porządek podczas trwania całego roku świętego i które przygotowały doskonałą służbę administracyjną w związku z wycieczkami pielgrzymów. **W zakończeniu Ojciec św. wyraził radość z powodu zawarcia konkordatu z Polską i Bawarją.**

W rządzie francuskim wciąż wre.

Francuski min. skarbu podał się do dymisji.

Paryż, 15 12. Komisja finansowa izby deputowanych po wysłuchaniu Loucheura potwierdziła swoje wczorajsze głosowanie, ponownie żądając, aby minister finansów przedstawił jej nowe propozycje zarówno w sprawie podatków jak i kasy amortyzacyjnej. Z wyjątkiem kilku deputowanych, którzy powstrzymali się od głosowania, reszta głosowała jednomyślnie.

Loucheur, wyciągając konsekwencje z dwukrotnego głosowania, wystosował do prezesa rady ministrów Brianda pismo ze zgłoszeniem dymisji. Na skutek tego pisma Briand odbył konferencję z sen. Doumerem. Na jutro godz. 10 rano zwołane zostało posiedzenie rady ministrów.

Nowy gabinet estoński.

Tallin, 15. 12. Nowy rząd obrany został przez parlament estoński 45 głosami przeciw 33. Na czele rządu stanął członek związku chłopskiego Jan Teemant. Teemant był przewodniczącym związku prokuratorów i kongresu narodowego w r. 1925. Czas pewien spędził na emigracji, chroniąc się przed wyrokiem, wydanym na niego przez rząd rosyjski. Po powrocie w r. 1918 mianowany został prokuratorem generalnym.

Sprzymierzeńcy szpiegują sprzymierzeńców.

Paryż, 16. 12. Pisma wczorajsze donoszą, że jakiś robotnik znalazł na torze kolejowym pod Avignon plik papierów, które należały do oskarżonej i wmieszanej w aferę szpiegowską, panny Moreuil. Dokumenty te przesłano do Generalnej Prokuratury, która stwierdziła, że jest to ważny i cenny materjał. Wśród papierów były listy od angielskich oficerów z rysunkami i szkicami francuskich samolotów i motorów. Papiery te obejmowały około 200 stron. Prasa paryska milczy o tym fakcie na zlecenie Min Spraw Zagranicznych.

Sprawa Mossulu rozstrzygnięta.

Genewa, 15. 12. Dziś późno po południu zapadło rozstrzygnięcie w kwestji Mossulu. W czasie poufnego posiedzenia Rady nadeszła ostateczna zgoda rządu angielskiego na przedłużenie brytyjskiego mandatu nad Irakiem na lat 25, na wypadek gdyby Rada miała się zdecydować po myśli tezy angielskiej, to jest na przy dzielenie wilajetu mossulskiego do Iraku. Dopóki nie nadeszła odpowiedź Anglji uchwała Rady Ligi nie była pewną, ponieważ kilku członków Rady Ligi życzyło sobie innego rozstrzygnięcia.

Wilajet Mossulski, który będzie przyłączony do Iraku, a który sięga do t. zw. linji brukselskiej, obsadzony jest przez Anglików. Obszar ten od 7-miu lat pozostaje w gospodarczym i politycznym związku z Irakiem. Obecnie zachodzi tylko kwestja czy Rada Ligi sama dokona wytyczenia granicy, czy też pozostawi je porozumieniu obu stron. Na każdy sposób uchwała warunkowuje swe rozstrzygnięcie od nawiązania stosunków gospodarczych między Irakiem a Turcją.

Delegacja turecka oświadcza, że nie wyraziła ona swej zgody na tego rodzaju rozstrzygnięcie, ani też nie będzie zalecała rządowi tureckiemu przyjęcia tego rozstrzygnięcia.

Chiny w objęciach bolszewizmu.

Szanghaj, 15. 12. Dziennik „Sin-WanPao" podaje wiadomość, jakoby gen. Feng zawarł z rządem sowieckim układ, w którym zobowiązuje się utworzyć w Chinach północno-zachodnich republikę sowiecką. W Mongolji mają być wybudowane 2 nowe linje kolejowe, w celu uzyskania lepszego połączenia nowej chińskiej republiki z Rosją sowiecką. Moskwa zobowiązała się wypłacić chińskiej republice sowieckiej 18 miljonów fr. franc. subwencji wojskowej. Według układu, na wypadek wojny między Rosją sowiecką, a innemi państwami, chińska republika sowiecka wyśle Rosji na pomoc $^1/_3$ część swej armji. Rosja zaś w podobnym wypadku dostarczy gen. Fengowi 50 000 żołnierzy. Tenże dziennik donosi, że gen. Feng ogłasza manifest, w którym domaga się unieważnienia wszystkich traktatów, zawartych z państwami imperjalistycznemi.

Brak uszanowania ze strony rządu dla dnia świętego.

Niedzielę jako dzień święty wszystkie narody chrześcijańskie we wielkiem mają poszanowaniu. W pojęciu chrześcijańskiem ma ona bowiem nietylko zadanie odpoczynku i wytchnienia po pracy, ale i zarazem dania możliwości poświęcenia tego dnia służbie Bożej i wzniosłej pracy nad własnem uświęceniem. To też w poszczególnych krajach chrześcijańskich ustawodawstwo w skrupulatny sposób zabezpiecza odpoczynek niedzielny a surowo karze jego zamącenie. Dość przytoczyć Anglię, gdzie nawet ruch kolejowy w niedziele i święta jest ograniczony, by nie przeszkadzał odpoczynkowi i spokojowi niedzielnemu. I Niemcy, choć to też kraj protestancki — również skrupulatne przestrzegają święcenie niedzieli. U nas jakoś choć w kraju nawskroś katolickim pod tym względem niema się należytego zrozumienia dla znaczenia niedzieli i jego świętości i raz poraz gwałci się jego spokój i powagę. Rozporządzeniem ministerjalnem wakacje uczniów kończą się w tym roku 21 grudnia, a rozpoczynają się 4 stycznia.

Dzień czwartego stycznia, to poniedziałek. Przyjazd uczniów, a we wielkiej części i nauczycieli do szkół dokonywać się będzie w niedzielę. Wielka część z nich mając dalszą drogę kolejową do przebycia nie będzie mogła zadość uczynić swym obowiązkom katolickim wysłuchania Mszy św. Prócz tego na kolejach w ostatni dzień wakacyjny panujące wzmożony ruch, a nawet często ścisk i natłok bynajmniej nie licują z godnością i powagą tego dnia. A nie tylko na kolejach, ale i po domach, gdzie uczniowie wybierają się w drogę do swych uczelni, wre gorączkowy ruch, bądź to z powodu pakowania rzeczy, bądź to z powodu odwózki czniów na kolej lub do miasta. I tak w znacznej części społeczeństwa skutkiem tak nieopatrznego rozporządzenia rządowego spoczynek niedzielny w rażący sposób z stanie zakłócony. A przecież można było temu w łatwy zupełnie sposób zapobiedz. Jeżeli już chodziło o to, by nie przedłużać zbytnio wakacyj można było przesunąć rozpoczęcie tychże o jeden lub dwa dni później. Gdyby zawieszenie nauk szkolnych było nastąpiło dopiero 22 lub 23 grudnia, jeszcze każdy uczeń na święta byłby na czas dojechał do domu. Za to można było rozpocząć nauk szkolnych przełożyć na dwa lub trzy dni później. Czemu to koniecznie dla jakiegoś tam źle pojętego systemu poświęcić spokój i świętość niedzieli. Ponieważ takie wypadki już więcej razy się powtarzały, nasi posłowie winni się tą sprawą zająć i spowodować zasadę, by początek nauki szkolnej nigdy nie przypadał na dzień bezpośrednio po niedzieli lub święcie, tylko aż na następny dzień.

Wiadomości z kraju i z miasta.

Nowemiasto, dnia 18 grudnia 1925 r.

Kalendarzyk. 18 grudnia, Piątek, Suche dni. Gracjana.
19 grudnia, Sobota, Suche dni. Nemezjusza.
20 grudnia, Niedziela, 4. Adwentu.
Wschód słońca g. 8 — 10 m. Zach. słońca g. 3 — 45 m.
Wschód księżyca g. 11 — 11 m. Zach. księżyca g. 8 — 18 m.

W niedzielę

dnia 20. bm. mogą być otwarte wszelkie składy od 1—6 godz.

Gwiazdka dla dzieci.

Nowemiasto. Gwiazdka dla dzieci z Ochronki odbędzie się we wtorek o godz. 4. popoł. w Ochronce, na którą się uprasza rodziców i sympatyków o wzięcie udziału. Ofiarodawcy, którzy zechcą składać jakiekolwiekbądź ofiary dla najbiedniejszych miasta, prosimy oddać na ręce siostry gminnej, która codziennie jest od godz. 3—4 w Ochronce.

Przewodnicząca Tow. Pań św. Winc. à Paulo.
Kycierowa.

Sw. Mikołaj w Lubawie.

Święto Mikołaja obchodziła Lubawa bardzo uroczyście na sali p. Czuki. Przedstawienie teatralne „Wydziałowej szkoły", — wykonane przez tejże uczennice wypadło nadspodziewanie dobrze, — sztuczka sama — „Cztery pory roku", — tak poetyczna i nęcąca swemi strojami — motylków, polnych koników, wiatru — jesiennych liści — ogników, śnieżek — króla — św. Piotra — pory roku — aniołków poprostu w zachwyt wprowadzały widzów, a na końca przybycie św. Mikołaja z tysiącami paczek z niespodziankami, wywołał u setek dzieci radość niedoopisania. Jednem słowem wieczór ten długo pozostanie w pamięci naszych milusińskich, — którzy obdarzeni prezentami — pewnie tej nocy spać nie mogli ze wzruszenia.

Przedstawienie teatralne odbyło się tak wspaniale i udatnio, że na ogólne życzenie — raczyła pani kierownicza szkoły wydziałowej z gronem nauczycielskim tolerować taką uciążliwą pracę wyćwiczyć zdołało przesało 50 dzieci jeszcze raz powtórzyć przedstawienie na rzecz Towarzystwa Pań św. Winc. a Paulo. Równocześnie raczył szanowny p. Dyrektor seminarjum pozwolić całej orkiestrze ze swym dzielnym dyrygentem koncertować, — tak że niedzielna powtórka, przy szczelnie zapełnionej sali udała się doskonale — a goście okazując swe zadowolenie oklaskiwali bez końca. Dochód dla biednych na gwiazdkę znacznie nam się powiększył. Cześć i podziękowanie należy się zacnym osobom, które zrozumiały nasz cel i z taką ochotą i zrozumieniem rękę do pracy podali — Życzymy zatem jaknajserdeczniej naszym współdziałaczom i Dobroczyńcom „Wesołych Świąt, i „Dosiego Roku" !

Towarzystwo Pań św. Winc. à Paulo.

Szkoła rolnicza w Byszwałdzie.

Celem postawienia szkoły rolniczej w Byszwałdzie na odpowiednim poziomie Izba rolnicza w Toruniu zaangażowała do wykładów z dziedziny weterynarji p. med. wet. Wrotnowskiego z Lubawy. Uważamy ten krok za bardzo szczęśliwy dla podniesienia znaczenia szkoły rolniczej w Byszwałdzie.

Świętokradztwo.

Żmijewo pow. brodnicki. W nocy z poniedziałku na wtorek dokonano w kościółku w Żmijewie świętokradztwa. Łupem złodziei stał się pozłacany kielich mszalny, puszka do komunikantów, 2 naczynia alpakowe i pozłacane do Olei św. Złodzieje rozbili tabernakulum a znajdujące się w puszce hostje, wysypali na ołtarz. Na miejsce sprowadzono psa policyjnego z Brodnicy, który jednak ze względu na zawiane śniegiem stopy, nie mógł śladu uchwycić.

Jak Policja stwierdziła, złodzieje dali się w kościele zamknąć, zaś po kradzieży wyłamali okno i zbiegli. Ponieważ ks. prob. z Żmijewa na kilka dni wyjechał, wybrał się ks. prob. Bielicki z Brodnicy do kościoła w Żmijewie, aby zebrać rozsypane komunikanty. Śledztwo w toku.

Powrót z niewoli rosyjskiej.

Działdowo. W ub. tygodniu powrócił z niewoli rosyjskiej syn gospodarza Sitki z Chorapia, którego w roku 1914 zabrali Rosjanie jako chłopca 9-letniego, a rodzice uważali go już za straconego. Braniec został wraz z innymi wywieziony na Sybir, skąd z czasem dostał się do Warszawy, gdzie przebywał 3 lata w bursie. Pamiętając miejsce pobytu jego rodziców, odszukał je na mapie i napisał list do domu, odpowiedzią którego był przyjazd ojca jego do Warszawy, który odnalazłszy syna przywiózł go do domu.

Przychwycenie przemytniczki.

Chojnice. W ub. sobotę przytrzymała straż celna podejrzaną kobietę, która przybyła z pociągiem Czerska i ścigała ją, by udała się do Urzędu Skarbowego, celem przeprowadzenia rewizji, lecz ta nie usłuchała i starała się ich wyminąć w tłumie. Przechodząc koło fary, weszła szybko do kościoła i usiadła w ławce. Za nią weszli urzędnicy celni i również usiedli. Ponieważ nie było wolno im zaczepić kobiety w kościele, postanowili czekać aż do jej wyjścia. Tak pozostali 10 godzin. Wreszcie przemytniczka oświadczyła im, że ma przy sobie 1000 sztuk papierosów gdańskich, i prosiła o uwolnienie i darowanie jej winy. Celnicy odstawili ją do komisarjatu, gdzie stwierdzono, że jest mieszkanką Czerska, i znana jest z handlu gdańskiemi papierosami.

Z działalności Związku Obrony Kresów Zachodnich na Kaszubach.

Dnia 6 b. m. odbył się w Wejherowie Zjazd działaczy Z. O. K. Z. na Kaszubach. Przedmiotem obrad był program prac na tym terenie. Zjazd z uznaniem zaaprobował inicjatywę Dyrekcji otwarcia stałego sekretarjatu na Kaszubach. Obowiązki sekretarza powierzyła Dyrekcja Związku p. Kazimierzowi Głuchowskiemu b. konsulowi Rzplitej w Brazylji. Przedmiotem dyskusji były rozliczne sprawy natury gospodarczej i organizacyjnej. Rezultatem narad było wysunięcie szeregu postulatów i projektów jak to: Założenie fabryki konserw rybnych w osadzie Pieleszewo pod Redą oraz podjęcie akcji propagandowej wśród firm rybnych krajowych nabywania towaru od rybaków — kaszubów za pośrednictwem tychże fabryk. Zaprojektowano też ujęcie przez Sekretarjat Z. O. K. Z. reglamentacji ruchu letniskowego na wybrzeżu oraz przeprowadzenie akcji informacyjnej i propagandowej w środowiskach miejskich Rzplitej, dostarczających największą ilość letników. Żywą wymianę zdań wywołało też stwierdzenie rozwijającej się działalności politycznej i ekonomicznej ze strony niemców, którzy z łatwością otrzymują z „Vaterlandu" za pośrednictwem Gdańska długoterminowe kredyty hipoteczne, umacniające niemiecki stan posiadania w rolnictwie i handlu.

Z dziedziny spraw natury organizacyjnej, postanowiono utworzyć Zarząd Obwodowy składający się z Prezesów Zarządów P—wych i Kół Miejscowych Z. O. K. Z. z powiatów Kaszubskich. Postanowiono także zbliżyć się organizacyjnie do Zw. Pow. i Woj. celem ściślejszej współpracy.

Sprawa wykupna patentów.

Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu komunikuje nam. Jeszcze w dniu 1. grudnia otrzymał poseł Wartalski, dyrektor Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego konkretne oświadczenie Ministra Skarbu, zawierające zgodę na rozłożenie opłat za patenty na dwie równe raty. Dzisiaj natomiast ogłoszony został komunikat Ministra Skarbu donoszący, że „wobec ukazania się w prasie mylnych informacji w sprawie rozłożenia na raty patentów przypomina się, że muszą być one wykupione w całości od 31. grudnia 1925 r." Nawet b. Minister Skarbu Grabski termin wykupna patentów sprolongował swego czasu do 15. stycznia 1925, aczkolwiek przemysł i handel znajdował się wówczas w lepszej sytuacji niż obecnie, dlatego też Związek wezwał telegraficznie posła Krzywińskiego do założenia protestu wobec Ministra Skarbu z powodu nie rozłożenia na raty płatności podatków i równocześnie odniósł się o interwencję do Ministra Przemysłu i Handlu.

Baczność Czytelnicy!

Czas najwyższy zapisać „Drwęcę" na nowy kwartał lub chociażby na miesiąc styczeń.

„Drwęca" znajdować się powinna w każdym domu, w każdej rodzinie powiatu lubawskiego i sąsiednich.

„Drwęca" podaje na swych łamach wszystkie najważniejsze i najciekawsze wiadomości z powiatu, z kraju i z całego świata.

„Drwęca" omawia w swych artykułach wstępnych najważniejsze kwestje z dziedziny polityczno-gospodarczej i ogólnej, stoi twardo na straży interesów religijno-narodowych. Walczy nieustraszenie z anarchją i warcholstwem, dla tego obowiązkiem każdego obywatela miłującego swój kraj i naród, pragnącego ładu i porządku zaabonować i temsamem popierać „Drwęcę".

„Drwęca" daje czytelnikom jeszcze inne korzyści, a mianowicie udziela we wszystkich sprawach wątpliwych porady prawnej, prócz tego ułatwia swym Czytelnikom przeprowadzenia wyższej waloryzacji pożyczek państwowych.

„Drwęca" kosztuje obecnie:

na kwartał 4,30 zł
na miesiąc 1,44 „
w ekspedycji 4,20 „ na kwartał
i 1,40 „ na miesiąc.

Do skromnej podwyżki abonamentu zmusiło nas znaczne podrożenie papieru, aczkolwiek ta skromna podwyżka nie stoi w żadnym stosunku do podrożenia papieru, którego cena od ostatniego czasu podniosła się o przeszło

60%.

Szan. Czytelnicy raczą przeto tę drobną podwyżkę abonamentu wyrozumieć. — Jesteśmy do niej zmuszeni. A więc Szan. Czytelnicy do dzieła, abyśmy nietylko osiągniętą dotychczasową liczbę abonentów utrzymali, ale ją także powiększyli. — Popierając naszą gazetę, dobrej przysługujecie się sprawie.

„Drwęcę" do 25 zamawiać można u listonoszów, po 25 na poczcie.

Redakcja.

Ohydny czyn ruskich komunistów.

Potworny wypadek samosądu partyjnego zaszedł ostatnio w województwie tarnopolskiem.

Od dłuższego czasu prowadził tu intensywną agitację komunistyczną Rusin, inteligent, Stefan Koroluk, organizując jaczejki i utrzymując w stanie podniecenia umysły Rusinów, nadzieją bliskiej wojny bolszewicko-polskiej.

W roku 1920, w czasie inwazji bolszewickiej, spełniał wyższy urząd w województwie tarnopolskiem. W roku 1923 stanął przed sądem przysięgłych, oskarżony o zdradę stanu, ale dzięki temu, że wśród przysięgłych byli Rusini, został uwolniony.

W ostatnim czasie zaczęli Koroluka podejrzewać komuniści ruscy, że ich zdradza i w konsekwencji wykonali na nim wyrok śmierci w ten sposób, że najpierw straszliwie i nieludzko go zmasakrowali, a następnie narzuciwszy mu worek na głowę, półżywego wrzucili do studni.

W związku z tem policja przeprowadziła szereg aresztowań. Prawdopodobnie w najbliższych dniach odbędzie się w Tarnopolu sąd doraźny.

Aresztowanie 56 biskupów w Moskwie.

Warszawa, 15. 12. Wielkie wrażenie wywołało w Moskwie aresztowanie 56 biskupów, którzy zjechali się na sobór cerkwi rosyjskich.

Ostatnie wiadomości polityczne.

Stan zdrowia min. Moraczewskiego poważny.

Warszawa, 16. 12. Wczoraj prezes P. P. S. Barlicki odwiedził ministra Moraczewskiego w Sulejówku. Po powrocie oświadczył, że stan ministra Moraczewskiego jest rzeczywiście groźny. Partja poczeka 10 dni potrzebnych dla rekonwalescencji, poczem zastanowi się nad wyborem następcy w razie ewentualnej dymisji min. Moraczewskiego.

Termin stabilizacji urzędników państwowych odroczony.

Warszawa, 13. 12. Sejmowa komisja administracyjna pod przewodnictwem pos. Putka (Wyz.) na podstawie referatu pos. Koncewskiego ZLN. uchwaliła rządowy projekt ustawy w prawie stabilizacji urzędników i funkcjonarjuszów państwowych. Projekt ten odracza termin stabilizacji do końca roku 1927.

Niepokojące przesunięcie wojsk sowieckich nad granicą polską.

Moskwa, 15. 12. Postanowione przez rewolucyjną Radę wojenną przesunięcie wojsk czerwonej armji, rozpoczęło się onegdaj. Pewne oddziały są już w drodze ze wschodu nad granicę Polską. Również projektowane jest utworzenie na zachodzie korpusu terytorjalnego, celem wzmocnienia pogranicza od strony Polski.

Wykrycie zamachu na Stresemanna.

Berlin, 16. 12. „Vossische Ztg." donosi o wykryciu przygotowywanego zamachu na Stresemanna. W związku z tem aresztowano dwóch członków organizacyj prawicowych hitlerowca studenta uniwersytetu Kalisdorfa i członka partji niemiecko-narodowej, pomocnika kancelaryjnego Lorenza, Kalisdorf, który był inicjatorem zamachu, omówił był już z Lorenzem wszystkie szczegóły zamachy, jak zebranie się, ucieczkę samolotem itd. Przygotowania do zamachu wykryto przez nieostrożność Kalisdorfa, który wtajemniczył osobę trzecią w przypuszczeniu, że ona sympatyzuje z jego planem.

Osoba ta jednak przedłożyła otrzymany list policji, która aresztowała spiskowców i poszukuje obecnie pozostałych wspólwinnych, a głównie pewnego mechanika, który brał żywy udział w przygotowaniach do zamachu.

Zaproszenie Niemiec na posiedzenie Rady Ligi Narodów.

Londyn, 18. 12. „Manchester Guardian" dowiaduje się, że sprawa przyjęcia Niemiec do Ligi Narodów rozpatrywana będzie na nadzwyczajnem zgromadzeniu Ligi, które wyznaczone zostanie prawdopodobnie na 4. marca t. b. Niemcy po przyjęciu ich do Ligi Narodów wzięłyby tym sposobem czynny udział w najbliższem posiedzeniu Rady Ligi, które się odbędzie dnia 8. marca. Dowiadujemy się, że z tego względu następne posiedzenie zwołane nie będzie do Madrytu, jak postanowiono pierwotnie, lecz ponownie do Genewy. Rząd niemiecki otrzymał już oficjalne zaproszenie od Ligi Narodów.

Tajny układ z Niemcami nie został zawarty.

Bruksela, 15. 12. Ministerstwo spraw zagr. dementuje stanowczo wiadomość, jakoby w Londynie lub też w Locarno zawarty został jakiś tajny układ pomiędzy ministrami sojuszniczymi a niemieckimi.

Anglicy starają się o pożyczkę dolarową dla Niemiec.

Londyn, 15. 12. „Daily Telegraph" donosi, że Parker Gilbert i Montagu Norman wyjeżdżają do Ameryki. Celem podróży ma być uzyskanie nowych kredytów dla Rzeszy i zbadanie sprawy wypuszczenia nowej pożyczki, przewidzianej w planie Davesa.

Doumer ministrem finansów.

Paryż, 16. 12. Doumer został mianowany ministrem finansów. Jak donosi „Petit Parisien" sen. Doumer zgodził się w zasadzie przyjąć tekę finansów, zaznaczył jednak, że odpowiedź da po dzisiejszem posiedzeniu rady gabinetowej.

Grecja nie chce płacić Bułgarji odszkodowania.

Ateny, 15. 12. Rząd grecki polecił swemu ministrowi spraw zagr. zanotyfikować Lidze Narodów, że Grecja odmawia wszelkiej zapłaty sum odszkodowawczych na rzecz Bułgarji, nawet chociażby drachmy za koszta niepotrzebnej mobilizacji.

Zamawiam niniejszem gazetę

„Drwęca"

w Nowemmieście

na I. kwartał styczeń-luty-marzec

i proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę kwartalną 4,30 zł.

................., dnia ...... grudnia 1925.

Imię i nazwisko

Dokładny adres

Zamawiam niniejszem gazetę

„Drwęca"

w Nowemmieście

na miesiąc styczeń

i proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę miesięczną 1,44 zł.

................., dnia ...... grudnia 1925.

Imię i nazwisko

Dokładny adres

Dział porad prawnych.

Panu R. z O. 500 M. pożyczki Państwowej z czerwca 1920, przedstawia wartość 16 zł. 50 gr. w pożyczce konwersyjnej złotej.

Panu B. z K. 9000 M. pożyczki państwowej z roku 1920 nabytej w lipcu, przedstawia wartość 261 zł. w pożyczce konwersyjnej złotej. Celem zamiany obligacyj markowych na pożyczkę konwersyjną złotową należy, najpóźniej do 31. 12. br. oddać obligacje, wraz z poświadczeniem daty zakupu i zapłaty oraz osobistą deklarację, że są to te same obligacje, które wówczas nabył, do Urzędu Pożyczek Państwowych w Warszawie.

Panu A. P. z O. 9000 M. pożyczki państwowej z czerwca 1920 r. przedstawia wartość 297 złotych lecz w dalszej pożyczce konwersyjnej. Gotówką dziś kurs jest bardzo mały.

Panu Cz. z T. 7 miljonów marek z lipca 1922 r. przedstawia wartość pełną w złotych 8235 zł. Złotych w złocie rozumie się $^9/_{30}$ części grama czystego złota.

Panu Ł. z T. 1,450.000 M. ceny kupna ze stycznia 1921 r., przedstawia wartość 12083 zł. 33 gr. Złoty polski przedstawia wartość $^9/_{30}$ części grama czystego złota wedle giełdy londyńskiej.

Pani Cz. z N. 2000 m. dziecinnych pieniędzy, hipotecznie zabezpieczonych z października 1918 roku przedstawia wartość 1333 zł.
5% za 5 lat od tej kwoty 333 zł. 25 gr.

Panu L. z O. 15000 m. hipoteki z czerwca 1917 r. przedstawia wartość 1956 zł. 51 gr. Jestto 15% całego kapitału.
Żądanie 18% od zwykłej hipoteki jest nieuzasadnione.

A kto chce rozkoszy użyć...

Pojeść, popić — się nie dłużyć —
Niech odwiedzi „**Pomorzankę**“
W Nowemmieście — cną wybrankę.
Bo **Jabłoński** jej gospodarz —
Miły, szczery — dzielny włodarz.
Smacznym **grokiem** Cię częstuje,
I „ze skóry“ nie wyzuje.
Z znanych firm i dobrej smaki,
Ma **likiery, konjaki** —
Kantorowicza, Kasprowicza,
A z Grudziądza **Ruchniewicza,**
Bronikowski firma znana
Ma wódeczki — hej, cacana.
Przyjdziesz z żonką — narzeczoną —
Wnet usteczka jej zapłoną
Gdy zobaczy **bombonierki,**
Czekolady i cukierki
„**Dziatka**“ — Wandy lub Goplany
„**Lukullus**“ z medalów znany.
A więc wszystko masz nareszcie
W „Pomorzance“ -- w Nowemmieście!
„Niech się siwa smuci“ — Bracie —
Jabłońskiego gdy poznacie
I czyste jego lokale —
Będziesz gościem jego stale.

Wzajemność.

— Mąż ubrany w eleganckie baranie futerko czeka z niecierpliwością na żonę, która poprawia sobie szynion i mówi:

— Nie pojmuję, jak możesz na głowie nosić włosy innej kobiety!

A ja, odpowiada żona — nie pojmuję, jak ty na plecach możesz nosić wełnę innego barana!

W szynku.

— Dziesięć lat już pije, ażeby zatopić troski i nie topią się.

— Nic dziwnego, miały czas nauczyć się pływać.

— Cóż to przed rokiem byłeś chłop jak trzcina, Dziś idziesz zwolna, ciężki, pochylony...

— Od roku bracie, jestem ożeniony. Jarzmo małżeńskie tak mi kark nagina.

Giełda zbożowa w Poznaniu.

Notowanie oficjalne z dnia 16 12

Za 100 kg. w ładunkach wagonowych. Dostawa zaraz. Ceny dla handlu hurtownego

Notowanie w złotych.

Żyto	24.00- 25.00
Pszenica	43.00—45.00
Jęczmień br.	28.00 30.00
Jęczmień na paszę	22.00 24.00
Owies	26.50 27.50
Mąka żyt. 70 %	37.00 38.00
Mąka pszenna 65 %	65.00 68.00
Otręby żytnie	18.00 19.00
Otręby pszenne	20.00 2 00

Giełda pieniężna.

Warszawa, dnia 16. 12.

Waluty w złotych.

1 dolar amerykański	10.47		
1 funt angielski	50.83	—	—
100 frank. franc.	31.04	—	—
100 frank. belg.	47.53	—	—
100 frank. szwajc	202.25	—	—
100 koron czeskich	28.98	—	—
100 lir włoskich	28.38	—	—

Przetarg przymusowy.

Nieruchomość położona w **Truszczynach,** pow. Lubawa karta 20 i 30 i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej na imię **Franciszka Junker'a** i żony jego **Anny** z Grosżkowskich z Truszczyn, zostanie

dnia 29 stycznia 1926. o godz. 10 przedp

wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 5.

Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 20 czerwca 1925 r.

Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili **najpóźniej w dniu przetargu,** przed wezwaniem do wnoszenia ofert, i prawa te uprawdopodobnili, gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzycieli i innych prawach.

Lubawa, dnia 26 października 1925 r.

Sąd Powiatowy.

W myśl § 11 statutu podpisanej spółdzielni, winni członkowie wpłacić rocznie co najmniej 10 zł (dziesięć zł) na udział, wobec tego zmuszeni będziemy podać tych członków do wykluczenia, którzy do końca bież. roku nie wpłacą 10 zł na udział.

Nowemiasto, 10. grudnia 1925 r

BANK LUDOWY,

Spółdzielnia kredyt. z odpowiedzialnością nieogranicz.

w Nowemmieście nad Drwęcą.

BORK PRUSKA

Ostrzegam

każdego, by mojej żonie **Marjannie Neuman** z domu Bielska z Lubawy, nikt nic nie pożyczał ani na kredyt nie dawał, gdyż za nic nie odpowiadam

PIOTR NEUMAN,
mistrz stolarski, Lubawa

Bez opłaty

Do

Urzędu pocztowego

w

Bez opłaty

Do

Urzędu pocztowego

w